

kabala szerencsét hozó tárgy v. cselekedet, babonás hit vmiben
kabaré dalcsarnok, élcsház MA, mulató, élc- v. gúnyműsor PSz, derűműsor MA, vidám tarka est
kabin háló- vagy utasfülke (hajón); öltözőfülke (fürdőben), kis faházikó (vízparton); gép v. repülőgép vezetőjének fülkéje; függővasút fülkéje
kabinet kormány (tárcavezetők összessége), szűkebb kormány (irányító tanács); benyíló, oldalszoba, kis szoba
kadencia hanglejtés; *zene* zárlat, záradék, mérték, ütem
kadét hadapród, tisztjelölt
kaftán kabát, köntös
kaját *cigány* eszik, eszeget, eddegél, majszol, csipeget, falatozik, étkezik, táplálkozik, fogyaszt, ízlel, abrakol, torkoskodik, lakmározik, habzsol
kakofemizmus durva szóhasználat; *közönséges kifejezések és szavak szándékos használata*
kakofónia rossz hangzás, hangzavar, ricsaj, zenebona, zsvivaj
kaktusz pozsgár, csudatövis N
kalamajka *ukrán* zúrzavar, felfordulás, baj, kellemetlenség
kalamáris írófesték tartó
kalamitás természeti csapás, szerencsétlenség; váratlan, bosszantó eset, baj, viszontagság
kaleidoszkóp dolgok színes kavargása, tarka-barka színek, színgazdagság; játékszer látványosan változó színekkel
kalendárium naptárkönyv v. naptárfüzet (könyv v. füzet alakban kiadott naptár); → almanach
kaliber átmérő (ágyúcső mérete, öble, a lőfegyver csövének belső átmérője); érték, méret, minőség, nagyság, űrméret
kalibrál űrméretet vesz, bemér, űrön mér ML; mérőeszközt hitelesít; fémárut esztergál; *forgácsolással a kívánt keresztmetszetre esztergál v. mar*
kalkulál számol, számot vet, (ki)számít, következtet; megtervez, tervez(get)
kalkulátor zsebszámológép, pötyi; számoló (személy)
kalligráfia szépírás, annak művészete
kalocsni sárcipő
kalória táperő, tápértékegység; hőmennyiség egysége
kamara ipari, kereskedelmi v. értelmiségi érdekvédelmi testület (ügyvédi); némely országban törvényhozó szerv, képviselőház; királyi kincstár; éléstár
kamera felvevő (gép, készülék)
kamerád bajtárs, szövetséges, sorstárs, barát, pajtás, cimborá
kamilla *növ* orvosi székfű, székfű, szikfű, székfűvirág, köhögő virág
kamion tehergépkocsi; *nagyméretű, zárt, általában nemzetközi áruszállításra használatos*
kampány hadjárat; (választási) előkészítés, előcsatározások, harc, küzdelem, mozgalom, sajtóharc, toborozás; szokottnál megfeszítettebb, rövid időtartamú munka vmely alkalmi feladat megoldására; ~**start** a választási harc v. küzdelem kezdete
kampec *jiddis* vége van, elveszett, odavan; elpusztult, meghalt; tönkrement, befellegzett vminek
kamra fülke, lomtár; rekesz, üreg, szívüreg; *élés*~ élelemtár, éléstár
kamu álcázás, megtévesztés, ürügy; ~**flázs** álcázás, leplezés, kendőzés, fátyolozás, palástolás, takargatás, falazás, titkolás
kanalizáció, kanalizálás csatornázás; vmely útra terelés, levezetés, békés megoldás
kanapé támlás, karfás, szövettel bevont heverő
kanális csatorna, csatornahálózat
kancellár irányító beosztású államférfi; kormányfő (Ausztriában, Németországban); más magas állami v. egyházi tisztség; ~**ia** kormányfői hivatal
kandalló kályha, cserépkályha, kemence, katlan, tűzhely
kandeláber fáklyatartó, gyertyatartó, lámpaoszlop
kandidátus jelölt, pályázó; tudományos fokozattal rendelkező kutató, tudós
kandikál kukucskál, leskelődik, leselkedik
kannibál emberevő, emberfaló; vad vérengző, vérszomjas, kegyetlen ember

kanonizál szentté avat, szentek jegyzékébe felvesz; kötelező szabállyá változtat, beiktat, törvényesít, törzskönyvez, elfogad

kantin (üzemi, gyári) étkezdé; laktanyai áruda

kaolin üvér N

kaotikus rendetlen, rendezetlen, zűrzavaros (személyiség), kusza (helyzet)

kapacitál gyözköd, unszol, noszogat, bátorít, biztatgat, ösztökél, rábír, vkit igyekszik rávenni, rábeszélni vmire, gyözködik vele

kapacitás befogadó képesség; ágyszám (kórházban); kiterjedés, nagyság, tárolóképesség, űrtartalom, térfogat; termelőképesség; cselekvőképesség, felszereltség foka (műszaki munkához); szellemi felfogó képesség, fogékonyság, készség, rátermettség, szakértelem, tehetség; elismert jelesség, kiválóság, tekintélyes szakember, szakértő

kapilláris *fn* hajszálcső, hajszálér; *mn* hajszálvékony

kapiskál (meg)ért, felfog; kapodoz N, sejt, pedz, dereng vkinek

kapitalizmus tőkegazdaság, tőkésdi, tőkés uralom

kapitális *mn* főbenjáró, nagy fontosságú, fontos, kifejlett, óriás, lényeges, fővesztéssel járó; *fn* oszlopfő

kapitány százados, csapatvezér, (had)vezér, (vár)parancsnok, várnagy, főnök

kapitulál behódol, megadja magát, leteszi a fegyvert; meghátrál, visszavonul

kapszula tok, burok; *orvosságot tartalmazó ostyából v. műanyagból készült* hüvely; nyomásálló fülke, úrhajó fülkéje

kapucni csuklya

kaput odavan, tönkrement, vége, nincs tovább

karabély rövid csövű puska (lovás katonaké)

karabiner kampózár

karakter jellem, egyéniség, jellemzőségi, lelki erő; hajlam, lelkialkat, jellegzetesség, jellemző vonás; írásjel (betű, szám), leütés; ~~~isztikum~~ jellemző sajátosság, jelleg, jellegzetesség, ismertetőjel, ismertetőjegy, -vonás; ~~~ológia~~ jellemtan, jellemrajz, jellemosztályozás; *a lélektan egyik ága*

karambol összeütközés (járműveké); közlekedési baleset v. szerencsétlenség

karamell égetett cukor, pörkéd U, pörkölc SzF

karantén elkülönítés, vesztegzár, *mit járványveszély esetén rendelnek el*

karaván sivatagi, hegyi utazók vonulata, csoportja, társasága; *együtt haladó járművek, hajók sora*

karát drágakövek súlyegysége régen; az arany minőségegysége

karbid gázkő SzF

karbonát szénlet

karbunkulus vörös színű drágakő; *orv pokolvar, darázsészek; több gennyes, gyulladós kelés egymás mellett*

karburátor porlasztó, gázosító; *belső égésű gépek keverékképző berendezése*

karcinóma *orv* rákos daganat

kardigán kiskabát, dóka; *kötött rövid, végig gombolt, kabátka; Lord Cardigan angol tábornok nevéből*

kardinális *mn* alapvető, fő (útvonal), nagy fontosságú, sarkalatos (kérdés); *fn* bíboros, bíbornok (egyházi méltóság)

kardiológus szívgyógyász, szívszakértő

karfiol kelvirág, virágkáposzta, rózsakel

kargó (hajó)rakomány; szállítmány; a szállított rakomány biztosítása

kariatida gyámszobor

karikatúra torzrajz, gúnyrajz, jellegrajz; torzalak, torzítás, torzkép, torz mása; túlzás

karitatív emberbaráti, jótékony(sági), népjóléti (intézmény)

karitás *lat* jótékonyosság, emberszeretet, szívesség R

karizma varázssos, szinte földöntúli, természet feletti megnyerő, meggyőző erő, vonzerő, kisugárzás (egyéniesség); ~~~tikus~~ szinte természetfölöttien vonzó, meggyőző erővel, varázserővel bíró

személyiség

karmester karnagy, karvezető, karigazgató

karnevál dínom-dánom, felvonulás, menet, mulatság, népünnepély (vidám, jelmezes, táncos vigadalom)

karnis függönytartó, függönyrúd

karosszéria (gépkocsi)felsőrész, burkolat, berendezés, fedélzet

karrier pályafutás, elő(re)menetel, érvényesülés; életpálya (felívelő, gyors, sikeres); ~**ista** törtető, feltörő, könyöklő, akarnok, becsvágyó, nagyravágyó, népszerűség hajhász; ~**tesimált** befutott

kartell egyezmény, közös megállapodás, szövetkezés, árszövény, tömbület, versenykorlátozó keret, szerződés (gazdasági, kereskedelmi)

kartográfia térképészet, térképírás, térképrajzolás

karton kéregpapír, kemény, vastag, rétegesen ragasztott papír

kartoték adatlap; adatlaprendszer; nyilvántartó, kártyatár, ténylaptár, adattár; azt őrző fiókos bútor

kasíroz papírlapot ellenállóbb, tartósabb anyagra ragaszt; nemesebb fedőréteggel borít; színházi kelléket készít

kastély vár, várlak, főúri lak, úrlak; régen erődítménnyel körülvett

kaszárnya laktanya, katonaszállás, katonalakház

kaszinó (társas)kör, egyesület; játékbarlang; ~zik társalog, cseveg, beszélget; játékbarlangban játszik

kaszkadőr színészhelyettes, zuhanómutatványos (veszélyes jelenetekben), veszélyszínész MI; → dublőr

kaszt port zárt társadalmi osztály, réteg, *mely származási és foglalkozási alapon szigorúan elkülönül, főleg Indiában*

kasztrál ivartalanít, (ki)herél, ürüz; ~t hímvelt

kassza pénztár, pénztárgép, acél doboz (pénz tárolására); pénzkészlet

katakliizma szörnyű természeti csapás, istencsapása, istenverése, pusztító esemény

katakrézis képzavar

katalizátor folyamatszabályozó anyag, *vegyi folyamatot gyorsító, serkentő, elősegítő v. lassító, de benne részt nem vevő anyag, mely mégis nélkülözhetetlen*

katalogizál sorjegyez

katalógus (ár-, cím-, könyv-, név-, sor-) jegyzék; képes árjegyzék, árujegyzék, sorjegyzék, sorzó U

katapultál kilövi, kiveti magát (az irányíthatatlanná vált repülőgépből); kilövi a repülőgépet; *az anyahajóról egy erre való szerkezet segítségével*

katarakta *orv* szürkehályog; zuhatag, vízesés

katartikus lelkiismereti felemelkedést, felszabadulást, megtisztulást okozó

katartzis megtisztulás; erkölcsi, lelki-szellemi felemelkedés, tisztulás; különösen egy művészi alkotás (színmű) hatására

kataszter nyilvántartás, földadókönyv, telekkönyv

katasztrofális borzalmas, borzasztó, irtózatoss, iszonyatos, jóvátehetetlen, megrendítő, menthetetlen, rettenetes, szörnyű, végzetes, vészes

katasztrófa (rendkívüli méretű) természeti csapás, elemi csapás; tömeges baleset, szerencsétlenség; teljes összeomlás, végleges romlás, tönkrejutás, tönkremenés; hirtelen bekövetkező végzetes esemény, válságos állapot, sorsfordulat; végromlás, végveszedelem

katetra szószék, előadói emelvény, dobogó; egyetemi tanszék

katedrális székesegyház, főegyház TÉ

katégorikus határozott, ellentmondást nem tűrő, feltétlen (kijelentés, parancs); tételes (ítélet); ~**an** föltétlenül, habozás nélkül, kereken

katégorizál besorol, csoportosít, osztályoz

katégoria csoport, osztály, rovat, fajta, fogalomkör, kérdéskör, tárgykör, ténykör, ügykör, fokozat, minőségi fok

katékézis hitelemzés

katékizmus, **káté** (keresztyén) hittan, hittani kérdés-felelet, hitelemtan CzF; *vmely tan, főleg a vallás alaptételeinek kifejtése kérdésekben és feleletekben*

katekumen *gör lat vall* keresztelésre előkészülő felnőtt
katéter csapcső
katolikus rómás, pápás R
katzenjammer borgyász, korhelyláz, másnaposság; ~es borjajos, borbánó
kaució óvadék, pénzbiztosíték
kaucuk ruggyanta, rugmégza, rugony U
kausalitás okszerűség, ok-okozati összefüggés
kavalkád lovas (díz)felvonulás, bemutató; színes, tarka, változatos, tömegeket vonzó eseménysor, népünnepély, forgatag, kavargás
kaviár (hal)ikra
kazetta doboz, szelence, tok; szalagtok; hangszalag, képszalag, hangorsó, hangtok; rekesz; az osztott mennyezet egy bemélyülő négyszögletes mezeje
kazettás plafon rekeszes mennyezet, *mely bemélyülő, gyakran festett, négyszögletes mezőkre oszlik*
kazuisztika esettan (jogi, orvosi, hittudományi)
kábel vezeték; *több szálból összesodort huzalköteg, acélköteg; több egymástól elszigetelt érből álló, védőburkolattal ellátott vezeték; föld alá v. tengerfenékre süllyesztett vezeték; ~tévé (hír)huzal, huzalköteg (sodort), szertávlátó, vezetékes képcsatorna (földalatti huzalokon továbbított képcsatorna adásrendszer); távirat*
kábelez távít
kádencia szépen hangzó, gyakran találó, bölcs, elmés, szellemes, mókás mondás, kész felelet
káder fontos ember (szakszervezet, mozgalom v. párt befolyásos munkatársa); *vmely foglalkozási ág képzett szakembere, munkása; ~ez tudakozódik, érdeklődik vki felől, hogy megvizsgálja szakmai, politikai alkalmasságát, esetleg megfigyeli, kikémléli*
kákó (japán gyümölcs) kőbogyó U
kálium hamany U
kálvária kínszenvedés, sok szenvedéssel, hányattatással járó élet, esemény(sorozat); keresztút
kámfor káfor BP
kámzsa hosszú ing; szerzetesi csuha (rendszerint csuklyával); *arab férfiak is hordják*
kánikula hőhullám, rekkenő hőség, kutya meleg idő
kánon szabály, törvény, előírás, zsinórmérték, kötelező minta, jogszabály; *a Szentírás könyveinek megváltoztathatatlan összessége és szövege; a misének középső, állandó fő része; karének, sorének (egymás után különböző szólamban); jogszabályok, előírások a keresztény egyházakban, azok jegyzéke*
kántál énekel (elnyújtva, csúnyán), kornyikál, nyávog
kántor előénekelő (egyházban), egyházi énekes, hangász
káo → K.O.
káosz fölfordulás, összevisszaság, zagyvaság, zúr, zürzavar; rendezetlen őállapot, őskuszaság
káplán segédlelkész, kispap, papbojtár, fiókpap
káplár tizedes, altiszt
kápolna Isten házacskája, szentély; imaház, bálványház
kárpit függöny (ablakon, színházban), előfüggöny, díszfüggöny; ülészuzat (járművön), bútorhuzat, bútorszövet; díszbevonat, díszhuzat; falpapír, (fali)szőnyeg
káté → katekizmus
kátrány szurok
kázus eset, esemény, dolog, ügy
kefir tarhó; aludttejszerű, savanykás tejtermék
keksz sütké, lapos, száraz, apró sütemény
kemoprofilaxis gyógyszeres megelőzés; *betegség gyógyszerrel való megelőzése*
kemoterápia gyógyszeres kezelés (főleg ráké); *kórokozók elpusztítása vegyi anyagokkal*
kemping táborhely, sátoztábor; *közszolgáltatásokkal, alapszolgáltatásokkal felszerelt terület kirándulóknak, látogatóknak, országjáróknak*
kenguru ugrány U

kennel ang kutyatenyésztő v. kutyaidomító telep, intézmény; kutyaszállás, kutyaszálló

kenu keskeny versenycsónak; indián csónak; *amerikai indiánok könnyű, keskeny csónakja kivájt fatörzsből*

keramika cserépművészet; égetett, mázas cseréptárgyak művészete

kerámia mázas cserép, cseréptárgy (égetett, művészi)

kégl lakás, legénylakás

kémia vegytan, vegytudomány, vegyészet

kibie kártyalesi, kukkancs, játékeső, kémlelő; *aki külső szemlélőként illetéktelenül beleszól a játékba; ~et kukkancskodik, kukucskál*

kiblokkol munkából kijelentkezik; bélyegzőórával rögzíti távozása időpontját; → beblokkol

kifiguráz csúfondárosan utánoz vkit, csúfot űz belőle, kicsúfol, kinevet

kifli szarvas, szarvacska; kis félholdalakú kenyérféle, péksütemény

kikristályosodik kijegecesedik, megszilárdul, összeáll, kialakul, kiválik, egyértelművé válik, megvilágosodik, kiderül

kinematika mozgástan

kioszk *perzsa tör* elárusító bódé, kerti étkezde; kerthelyiség, kerti lak

kitt pépnye, porennyv, ragacs

klapce gyerek, kölyök, vötykös N, puzsér N

klappol összeillik, összevág, talál; sikerül (tervszerűen)

klastrom → kolostor

klassz nagyszerű, kitűnő, kiváló, elsőrangú, első osztályú, osztályon felüli, fenséges, csodálatos, csodás, mesés, remek, rendkívüli, káprázatos, ragyogó, bámulatos, lenyűgöző

klasszifikáció osztályozás, osztályokba csoportosítás, felosztás, rendezés, sorolás

klasszikus *mn* örökértékű, értékes, maradandó értékű (műalkotás), örökbecsű, nagy (művész, költő, zeneszerző stb.), nemes, pompás, remek, tökéletes, mintaszerű, utolérhetetlen; becses, elsőrendű, hagyományos, jellegzetes, múrangos PSz, ókori, hírneves, ~ **filológia** ókorisme; ~ **filológus** ónyelvész; *fn* ókori, görög v. latin irodalom, művészet kimagasló képviselője, művész, remekíró, nagy festő, stb.

klasszis osztály, csoport; minőségi fok; kiváló minőség; kiváló, kiemelkedő *sportoló*; kiváló tehetség

klauzula záradék, kikötés, feltétel; függelék, zárómondat, zárótétel, zártétel (pl. szerződés végén)

klauzúra zárdarész

klaviatúra billentyűzet, billentyűk sora, rendszere

klán *kelta* nagycsalád, nemzetség, törzs(szövetség); érdekszövetség

kleptománia lopáskényszer, lopókór; beteges, leküzdhetetlen lopási hajlam, kényszer; → pirománia

klérus papság, papi rend

kliens vevő, fél, ügyfél (képviselt v. megbízó)

klientéla, **klientúra** vevők, vevőkör, megrendelők, ügyfelek (ügyvédnél), állandó magánbetegek (orvosnál) összessége, köre

klikk érdekszövetkezet, érdekszövetség, érdekkar, érdekcsoport (néhány személyből álló), társaság, cimboraság

klimatórium, **klimax** változás kora (nőknél), élethágcsóinak évei BP; fokozás, tetőpont, csúcspont

klinika tankórház SzF, kóroda U, gyakorló, oktató kórház; *gyógyítást, orvoképzést és kutatást egyaránt szolgáló egyetemi kórház*

klip jelenetsor, jelenetrész

klip(sz) iratcsatló, (irat)csíptó ML; csíptető (fülbevaló), fülkapocs TÉ, fülönfüggő

klisé közhely, elkoptatott szólam; állandó minta, kapta, dúc, képdúc

klima éghajlat, égalj, égöv, vmely vidék időjárása; hangulat, környezet, légkör; ~**tikus** éghajlati; ~**tizálás** hőszabályozás, léghőszabályozás

klóaka *lat* szennygödör, szennyvízcsatorna; fertő, erkölcstelen környezet

klopfol kiver (húst, szőnyeget), potyol, palol N, pall N

klotúr vitazár; *országgyűlési vita lezárása akkor, amikor még volna felszólaló, a vita idejének*

korlátozása, a képviselő szólási jogának megvonása egy időre
klózet mellékhelyiség, illemhely
klón, **clone** *ang fn* más, sarj MI, másolat (növény, állat, ember), növénymás, állatmás, embermás
 BL; *egyetlen kiindulási egyedből, teljesen ivartalan szaporodással leszármazott sejtek v. szervezetek csoportja*
klónoz, **clone** *ang ige* hasonmást hoz létre; változást (*mutation*) idéz elő az öröklött anyagban; *testi sejtekből (nem ivarsejtekből) új élőlényt fejleszt ki*
klór fojtany (mérgező gáz), halvány
klub egyesület, egylet, kör, társaskör
know-how *ang* hozzáértés, szakértelem, szakmai fortélyok ismerete, mit-hogyan, módszertár
K.O., **knock-out** *ang* kiütés (ökölvívásban)
koalíció pártok egyesülése, egyesült pártok, pártközi szövetség, kormánykoalíció, pártkoalíció, szövetség, szövetkezés; *több párt megegyezésének eredménye közös kormány alakítására v. ellenzéki összefogásra*
koesma, **koesma** csapszék, csapház, csárda, italmérés, ivó, talponálló, borozó, söntés, söröző, vendéglő, fogadó
koifikál törvényt szerkeszt, törvénybe foglal, írásba foglal
koedukáció vegyes nevelés, oktatás (fiúk, lányok együtt); vegyes osztály
koeficiens együttható; *változó mennyiségek állandó értékű szorzószáma*
koegzisztencia együttes létezés (térben és időben), együttélés, közös előfordulás
koffer bőrönd, útiláda, útításka
kognitív megismerő, észlelő
koherens összefüggő, összetartozó; szabályszerűen változó; egymást erősítő v. gyengítő, egymásra szabályozottan ható hullámzás, sugárzás
kohézió (belső) összetartó erő, összetartás
koincidencia egybeesés
kokain szunnyadék BP; *dél-amerikai koka cserje leveleiből kivont kábítószer, ill. helyi érzéstelenítő, fájdalomcsillapító*
kokárda tarajka, szalagrózsa, szalagcsokor
kokettál kacérkodik, szeméz vkivel, kelleti magát (nő)
koksz pírshén U
koktél italkeverék, kevert; *többféle szeszes italból és ízesítőből kevert, összerázott ital; érdekes keverék, egyveleg, kotyvalék; összejövetel, fogadás*
kolera epekor, epesár R; súlyos fertőző betegség
kolérikus epés, heves, fellobbanó, lobbanékony, ingerlékeny
kolészterol epezsír, zsírszesz
kolibri virágmadár(ka) CzF, légyriadó CzF, delice U BII
kollektív együttműködés; hazaárulás; *együttműködés a megszálló ellenséges hatalommal*
kollektív összeomlás, összeroskadás, összeroggyanás, eszméletvesztés; *gyakran ájulással járó, rohamszerű vérkeringési zavar*
kollektív oldalsó, oldalági (rokon); ugyanazon az oldalon lévő, keletkező
kollektív képrakat
kollektív gyűjtemény; szedelék, áru(minta)készlet; divatbemutatóhoz új ruhakészlet; összeillő ruhák, kellékek
kollektív közösségelvűség; *a közösség érdekeinek előtérbe helyezése és az egyéni jogok korlátozása; gazdaságban a termelőeszközök társadalmi tulajdonán alapuló rendszere; művészetben az alkotó egyéniség önállóságának tagadása, a művészi alkotást a közösség alkotásának tekintő felfogás*
kollektív együttes, közös (folyamodás, jegyzék, tulajdon); gyűjtő (fogalom), csoportos, közösségi, társadalmi, társas, testületi
kollektívum sokaság Ar
kollega kartárs, munkatárs, szakmai társ, szaktárs

kollegium tanintézmény szállást adó helye; bentlakásos *református* tanintézet (Debrecenben);
lelkészképző; testület; kar, főiskola

kolízió összeütközés, összecsapás (ellentétes erőké); érdekellentét

kollokvium kisebb egyetemi v. főiskolai vizsga

kolúzió lélektan összejátszás (tudattalan), összefonódás, összeszövődés

koloniális gyarmati, gyarmatokra vonatkozó

kolonizál gyarmatosít; *orv* megtelepszik, megtapad; *pl. a légutakban jelen lévő számos kórokozó egyike*

kolostor, klastrom zárda, rendház, szerzetház, apátság

kolosszális nagyméretű, nagyszabású, mérhetetlen, hatalmas, óriási; eget verő, szédületes, nagyszerű, remek, bámulatos, elképesztő

kolosszus óriási, hatalmas méretű ember, állat v. tárgy

kolónia gyarmat; telep, telepítés, település; **magyar** ~ a magyarok összessége, közössége; *idegen országban v. városban*

kolonna oszlop; nyomtatott oldal, hasáb

kombajn arató-cséplő gép, összcséplő

kombináció összeállítás, társítás, összetétel, egyesítés, csoportosítás, kapcsolás; hozzávetés, gyanítás

kombinált együttes, összetett, összesített, kapcsolt (áru), társított, vegyes, teljes körű (bérlet), összeválogatott

komédia vígjáték, bohózat; mulatságos, nevetséges eset; hűhó, színészkedés, színlelés, tettetés

komédiázik bolondozik, bohóckodik, mókázik, színészkedik, tettet, alakoskodik

komfort kényelem; *lakásnak bizonyos fokú kényelmet nyújtó felszereltsége; ~os* kényelmes, lakályos, otthonos, barátságos (berendezés)

komika színésznő; *vígjátékokban és mulatságos szerepekben*

komikus mn bohókás, furcsa, mulatságos, kacagtató, nevetető, vígjátékba való; *fn* színész, *vígjátékokban és nevetető szerepekben*

komilfó, comme il faut fr illendő, illedelmes, kifogástalan, jól nevelt

komissió megbízás, megbízásból történő vásárlás, eljárás; árucsomag *megbízásra összeállítva, szállításra készen raktározva*

komisz durva, rosszindulatú, gonosz, alávaló, aljas, galád, hitvány, bitang; rossz, vásott, szemtelen, haszontalan, csibész, ebadta; förtelmes, cudar gyalázatos, szörnyű, istentelen, iszonyú, zord, kemény

komisszár hatósági biztos, csendbiztos, rendőrbiztos; *politikai* biztos, népbiztos

kommandíroz parancsol(gat), rendelkezik, igazgat, irányít, vezényel

kommandó fegyveres, kirendelt csapat, különítmény, osztag; *különleges rajtaütésekre kiképzett katonai egység*

kommasszál tagosít, osszít

kommentál értelmez, magyaráz, megjegyzést fűz hozzá, megjegyez, jegyzel ML, fejteget, kifejti

kommentár hírmagyarázat; kiegészítő, magyarázó v. bíráló megjegyzés

kommercializmus üzletesedés, üzleti érdekek uralma

kommerciális kereskedelmi, üzleti, anyagi

kommersz kereskedelmi, kereskedő; tömegáru; *silány minőségű, tömegben gyártott áru; csak anyagi érdekeket, pénztársikert tekintő, anyagi* (ember)

kommu közösség; (különböző történelmi időkben) társadalmi-gazdasági csoportosulás, egység

kommunikáció közlés, közlemény, közlésfolyamat, tájékoztatás; egymás megértése, érintkezés, kapcsolat vmely jelrendszer útján (nyelv, taglejtések)

kommunikál megbeszél, megmagyaráz, megindokol, tárgyal, szót ért, vitat; érintkezik, kapcsolatot teremt, viszonyul; összeköttetésben, kapcsolatban van

kommunizmus *Karl Marx gazdasági-társadalmi elméletére alapuló államvezetési rendszer*

kommunizmus vörösuralom; vagyonközösség (eredeti értelme)

kommuniké hivatalos jelentés, közlemény, hirdetmény, nyilatkozat (hang/képcsatornán, sajtóban)

komód fiókos, fehérneműs bútor
kompakt összeálló, tömör; tömörített, tömött, sűrű, szoros; tápláló, tömény, laktató (étel)
kompassz iránytű, delejtű, mágnesű, tájoló
kompasszív részvékeny, szánós ML
kompatibilis összeférő, összeférhető, összekapcsolható, össze lehet egyeztetni, összeilleszthető
kompania társaság, század (katonai)
kompenzáció kárpótlás, kártalanítás, kártérítés, kiegyenlítés; kisebbségi érzés kiegyensúlyozása (vmely többlet teljesítménnyel); megtérítés, viszontszolgáltatás; közvetlen árucseré
kompenzál kárpótol, kiegyenlít, ellensúlyoz, beszámít
kompetens feljogosított, illetékes, jogosult; hivatott, képesített, gyakorlott, tapasztalt, irányadó, hozzáértő, jártas, szakavatott, szakértő
kompilál összeollóz, összemásol, összeír, összeállít, összetákol *egy művet más művek összeollózott részeiből*; összehord *adatokat eredeti gondolat nélkül*
komplett egész, teljes, hiánytalan, teljült
komplex bonyolult, összetett, többsíkú, sokoldalú, sokrétű, szerteágazó, körülményes, kusza, tekervényes, csavaros, szövevényes, gondolkodtató; ~~um~~ *fn* közös rendeltetésű épületegyüttes, épülettömb, öszlet U; ~~us~~ *fn* lelki gubanc
komplikáció szövülés U
komplikált bonyodalmas, bonyolult, összetett, nehezen áttekinthető, körülményes, nehézkes, tekervényes, kuszált, összegubancolt, összegabalyított, szövevényes, körmönfont; *orv* szövődött, szövődményes
komplot összeesküvés, bűnszövetkezés
komponál zenét szerez; összetesz, osszerak, összeállít; alkot, szerkeszt
komponens összetevő, alkotórész
kompozit többes
komposzt (szerves anyagokból kevert) hulladék, trágya; ~~ál~~ szerves hulladékból trágyát készít, érlel
kompozíció összetétel, összeállítás; műalkotás felépítése, belső szerkezete
kompót befőtt, édes lében főzött gyümölcs
kompresszor légsűrítő
kompromisszum alku, (kölcsönös engedményekre alapuló) egyezés, megállapodás, megegyezés; megalkuvás
kompromittál bajba kever, belebonyolít (vmi ügybe), belemárt vmibe, gyanússá tesz, gyanúba, hírbe kever, fonák, kellemetlen, visszás helyzetbe juttat, jó hírét beárnyékolja, rontja, aláássa, veszélyezteti, árt a hírének, rossz hírbe hoz, szégyent hoz nevére, csorbát, foltot ejt jó hírének, árnyékot vet rá
komputáció számítás, számvetés, számolás
komputer számítógép, észtár ML; ~~izáció~~ számítógépesítés, számítógépes rendszerek bevezetése
koncentráció elmélyedés, összpontosítás (figyelem); központosítás, összevonás, tömörítés, tömörülés; sűrűség, szint (vegyi anyagoké v. vmely anyagé a vérben, testvadászatokban); ~~s~~ **tábor** kényszertábor, fogolytábor, megsemmisítő tábor
koncentrál összevon, központosít, közepít (fegyveres erőket, csapatokat); összpontosít (figyelmet, érdeklődést); sűrít, töményít (oldatot), tömörít, felhalmoz
koncentrikus egyközepű, közös középpontú
koncepció alapeszme (műé), elgondolás, felfogásmód, nézőpont, nézetek rendszere, tervezés, tervezet, irányvonal, vezérelv, meglátás, megfogalmazás, (eszme)fogantás Ar; fogamzás, foganás, fogantatás; ~~s~~, **konceptcionális** előítéleten alapuló, előre eltervelt, elhatározott, kiagyalt, koholt; irányzatnak megfelelő; ~~per~~ kirakatper
koncert hangverseny, (zenei) versenymű
koncesszió engedély, hozzájárulás, felhatalmazás; egyedárusítás; működtetési engedély, kizárólagos jog *termelésre, forgalmazásra, terjesztésre, kiaknázásra külföldi v. más vállalkozónak; köztulajdonban lévő terület v. üzem korlátolt időre szóló bérbeadása*; kedvezmény, (ár)engedmény, leértékelés

koncipiál elgondol, kigondol, szavakba v. alakba önt, megfogalmaz, megtervez
kondenzáció (pára)lecsapódás, kiválás, sűrítés
kondenzátor fn áramsűrítő; sűrítő; *gőz cseppfolyósítására való berendezés*
kondicionálás légkiegyenlítés, önműködő szellőztetés; *lélekt* feltételes válaszok fejlesztése; hoz-
zásoktatással alkalmassá tétel
kondíció feltétel, kikötés; erőnlét, (egészségi) állapot
kondom fogamzásgátló, óvszer, védszer (nemi betegségek ellen)
konfekció készruha; készruha gyártás; *sorozatban gyártott, nem egyénre szabott ruházati cikkek
tömeges ipari előállítás*
konferanszié bemondó, műsorközlő, műsorvezető, beajánló, színikísérő SzF
konferál beajánl, bemond, összekötő v. bevezető szöveget mond; műsorvezető, házigazda szell-
emesen, élcelődve jelenti be a műsor számait
konferencia előadás, értekezlet, tanácskozás, tanácsülés, vitaülés, megbeszélés, összejövetel
konfetti apró cukorkák, színes papírkorongocskák (szórni, hinteni való)
konfidens pajtáskodó, komázó, pistikázó Gárd
konfiguráció alakzat, térszerkezet (atomok térbeli elrendeződése), térbeli elhelyezkedés; számít-
ógépes rendszer (*hardware*) bizonyos elemeinek összessége
konfigurál rendszert összeállít, felépít, rendszerbe beépít
konfirmál jóváhagy, megerősít (vallásában, hitében, igazában), hitet tesz vallásáról
konfiskál elkoboz, lefoglal, kisajátít, zár alá vesz, ellop
konfiteor közgyónás
konfliktus civódás, ellentét, feszültség, harc, küzdelem, marakodás, viszály, viszálykodás, nézet-
eltérés, pörlekedés, vita, veszekedés, összekülönbözés, összeugrás, összeütközés, összetűzés,
összeveszés, összezördülés, súrlódás, szóváltás, torzalkodás, villongás, véleménykülönbség;
lelki tusa, belső válság, vívódás
konflis egylovas (személyszállító, kényelmes) bérkocsi, fogat
-konform *utótag* megfelelő; *piac~* keresletnek megfelelő, áruforgalommal összhangban lévő
konformista az uralkodó felfogás elvtelen híve, elvtelenül alkalmazkodó ember
konföderáció államszövetség, szövetség független államok között
konfrontáció, konfrontálás szembeállítás, szembesítés, álláspontok szembesülése, ütközése
konfúzió zavar, zavarodottság, zűrzavar, összezavarás, összetévesztés, összevisszaság, fejetlenség,
szórakozottság
konglomerátum egyveleg, elegy, halmaz, halom, rakás; ipartársulás, tőkehalmoz; *össze nem tartozó
elemek együttese; azonos tőkécsoport tulajdonában levő különféle iparágakhoz tartozó termelő
egységek összessége*
kongregáció rómás (katolikus) hitbuzgalmi egyesület, hitgyület, gyülekezet
kongresszus értekezlet, küldöttgyűlés, nagygyűlés, tanácskozás; *nagyszámú, magas rangú részt-
vevőkkel, küldöttekkel tartott országos v. nemzetközi összejövetel*
kongruens megegyező, megfelelő, megférő, egybehangzó, egybevágó, összeillő, összeférő
konjugáció *nyelvt* igeragozás (indoeurópai nyelvekben)
konjugál igét ragoz; egyesít, összeköt
konjunktívitisz kötőhártyalob
konjunktúra viszonyok kedvező alakulása, körülmények kedvező találkozása, gazdasági fel-
lendülés
konkáv homorú, hornyas, odvas, odros N, öbös CzF
konkludál tehátoz, végső következtetést von le, elhatározásra jut
konklúzió befejezés, következmény, következtetés, levezetés, okoskodás, okfejtés, kibontás, meg-
állapítás, tanulság, végkövetkeztetés, végső eredmény, végeredmény, záradék, zárótétel, zárósó
konkordancia összhang, összehangzás, megegyezés, kiegyezés, egyezség; a Szentírás megegyező
helyeinek jegyzéke
konkordátum egyezmény, megegyezés, megállapodás; *főleg vmely állam és a Vatikán kölcsönös
viszonyát szabályozó szerződés*

konkretizál megköt (szerződést); leszűkít, pontosít, érzékelhetően, határozott szavakba foglal, kézzelfoghatóan példákkal, megmagyaráz, tételesen megfogalmaz, vonatkoztat; gyakorlatba átvisz, megvalósít

konkrét érzékelhető, gyakorlati, tapasztalati, tárgyi, tényszerű, tényleges, való, valóságos, kézzelfogható, fogható, összerű U, valósult, megbízható (adat), meghatározott, nem elvont, pontos; ~**an** ténylegesen, kézzelfoghatóan, érzékelhetően, tárgyiasan, tárgyszerűen, tényszerűen, esetről-esetre; ~ **eset** egy megtörtént, egy bizonyos eset; ~**izát** foghatósít

konkurrál versenyez, verseng, vetélkedik; pályázik, folyamodik, indul

konkurrencia gazdasági, üzleti versenytárs; gazdasági, üzleti versenytársak összessége; gazdasági versengés, verseny, vetély U

konkurrens versenytárs, vetélytárs

konnektor hálózati csatlakozó(aljzat), csatló, dugalj, (fali) dugaszoló aljzat

konnotáció felhang, mellézköngé; a szó jelentését árnyaló, kiegészítő jelentés

konspirál összeesküszik, összeesküvést sző, vkivel forral v. tervez vmit, fondorkodik, titkolózik, titokban összebeszél, sűg-bűg; tiltott, törvényellenes mozgalomban vesz részt

konstans *fn* állandó, nem változó mennyiség; *mn* változatlan

konstatál észlel, észrevesz, felismer, kimutat, tényként észlel, helylel, megállapít, rögzít, tapasztal; jelez, kijelent, kimond, megemlít, megjegyyez, rámutat

konstelláció helyzetkép PSz; (dolgoz, körülmények, égitestek) állása, együttállása; *különösen a Napnak, Holdnak, bolygóknak az állatövi csillagképekhez viszonyított helyzete a földről nézve*

konsternáció zördülés Pázm

konstitúció alkotmány; szervezet, testalkat

konstruál alkot, létrehoz, szerkeszt, megtervez

konstrukció elgondolás, elképzelés, megtervezés, megszerkesztés, szerkesztés, szerkezet, terv, tervezés, tervezet; vminek a berendezése, felépítése, megszervezési módja, szerkezete

konstruktív alkotó, építő

konszenzus egyöntetű vélemény, egyetértés, beleegyezés, egyezség, megállapodás, megegyezés, hozzájárulás, jóváhagyás; ~**t-élvező-szöveg** (mindenki által) elfogadott szöveg

konzern érdek- v. érdekeltség-hálózat, vállalat- v. vállalkozás-együttes; *egy tőkecsoport által irányított látszólag önálló vállalatok összessége*

konzignáció jegyzék, jegyzékbe foglalás, kimutatás, összeírás; kereskedelmi, bizományi letét

konzolidáció megszilárdulás, állandósulás, helyreállítás, megerősödés, rendezettség, rendeződés

konzolidál rendez, rendbe hoz, állandósít, tartóssá tesz, megerősít, megszilárdít; kölcsönt hosszú lejáratú adóssággá alakít

konzonáns *fn* mássalhangzó, ráhang ML; *mn* kellemesen együtthangzó, összecsendülő; → vokális

kontaktus érintkezés, érület, érülködés, kapcsolat

kontamináció szövegy(ület)

kontaminálódik szennyeződik, bepiszkolódik, megfertőződik; keveredik, összevegyül

kontemplatív szemlélődő, elmélkedő, elmélyedő

kontextus szövegkapcsolat, (szövegbeli) összefüggés

konténer tartály, (szemét)tartó, (zárt) szállítótartály (kerek v. függesztett)

kontinens földrész, szárazföld, földség

kontingens állomány, létszám, hányad, mennyiség, osztályrész, részarány

kontinuitás folytonosság, folyamatosság

kontó számla, folyószámla; tartozás, adósság (folyószámlára, könyvbe feljegyzett)

kontra- ellen-, ellene, ellenkező irányú

kontracepció fogamgát, fogamzásgátlás, magfojtás ML

kontradikció ellentmondás; ellenvetés, tiltakozás

kontrakaríroz megghiúsít, elgáncsol, keresztezi más számításait, megfür, kiellenez

kontraktus szerződés, megállapodás, egyezmény, egyezség, megegyezés

kontraszelekcio ellenkiválasztás, ellenkiválasztódás, javaselejt(ezés), rossz kiválasztás

kontraszt éles ellentét, szembetűnő különbség; *a fénykép legvilágosabb és legsötétebb pontjai*

közötti fénybeli különbség

kontráz; megerősít, tetéz (vkinek az állítását); fékez, lassít, ellentmond, beleszól, akadékoskodik;
zene kísér (vmely dallamot mélyebb fekvésben)

kontroll felügyelet, felülvizsgálat, irányítás, szabályozás, vezérlés; rovancs, szűrés, szűrdi; ~**át** felügyel, felülvizsgál, figyel, szemmel tart, utána néz, rákérdez, hatalmában tart, irányít, ural; ~**es** **csop** összehasonlítási, viszonyítási csoport (tudományos kísérletekben)

kontúr vmely tárgy körvonalai

konvektor zárt fűtőtest; gázfűtőtest MI; *gázfűtéses szerkezet, mely a meleg levegő mozgását biztosítja*

konvencionális bevett, elfogadott, hagyományos, illendő, közkeletű, közmegegyezéses, (köz-)szokásos, megszokott; *lehetséges rossz értelme*: elcsépelet, elkoptatott, közönséges, megmerevedett, mindennapi, ósdi, semmitmondó, unig hallott v. látott, üres

konvenció alku, bevett szokás, elcsépelet dolog, játékszabály, közszokás, viselkedési szabály; nemzetközi megállapodás, megegyezés, egyezmény, egyezés; jelölőgyűlés; *Democratic v. Republican Convention az Amerikai Egyesült Államokban: a párt elnökjelöltjét megválasztó pártértekezlet, pártösszejövetel*

konvenniá megfelel, kielégít, fekszik neki, kedvére van

konvent nagygyűlés, legfőbb végrehajtó szerv, alkotmányozó nemzetgyűlés; **európai** ~ az Európai Egyesült Államok törvényhozó testülete

konvergál közös érdek, irány, pont felé halad, egy irányba halad; összehajlik, összetart

konvertál más pénznemre átvált, más rendszerbe áttesz, átalakít

konvertibilis átváltható (pénznem)

konvertita áttért(es), hitújonc

konverzió átalakítás, átváltoztatás; átváltás, áttérés, vallásváltoztatás; *orv* változtatja panaszait; *azokat a kívánt betegszerephez igazítja, többször változtatja; lélekt* átfordítás; lelki jelenségek testi tünetként való megjelenése

konvex domború, ököcs CzF

konzekvencia következmény, folyomány; következtetés; következtetesség, állhatatosság

konzekvens következetes, állhatatos

konzerv tartvány, főztes, tartósított élelmiszer (hús, főzelék, gyümölcs, készétel, légmentesített üvegben v. dobozban)

konzervativizmus hagyományok, értékek védelme; régi, túlhaladott dolgok megőrzése, maradiság

konzervatív állandó ML, értékőr(ző), hagyományörző, hagyományokhoz tapadt, (túlzottan) ragaszkodó

konzervatórium zeneművészeti főiskola, zeneintézet, zenede

konzervál megőriz, régi állapotban fenntart, tartósít, álló, állandósít, befőz, elrak, eltesz; védelmez, megóv, megvéd, karbantart; ~**adás** eredeti állapotban való fennmaradás

konzílium megbeszélés, eszmecsere, tanácskozás, értekezlet (főleg orvosi)

konzorcium időleges szövetkezés, tőkeösszevonás; *vmilyen nagyobb pénzügyi műveletre, együttes tőkebefektetésre*

konzul külügyi tisztviselő, érdekvéd; ~**átus** külképviselő (főleg gazdasági ügyekkel, útlevelügyekkel és érdekvédelemmel foglalkozó hivatal)

konzultáció, **konzultálás** tanácskozás, (orvosi) vizsgálat, megbeszélés (tanárral), szakértők tanácskozása (egy bizonyos kérdésben), tanácsadás, tanácskérés, véleményadás, véleménykérés

konzultál (szak)tanácsot, véleményt kér v. ad

konzum *lat* *ném* fogyasztás, fogyasztási szövetkezet, üzemi bolt

konyak borpárlat, ószesz TG

kooperáció együttműködés, összedolgozás

kooptál új taggal bővíti (pl. a vezetőséget), új tagot vesz fel (választók beleszólása nélkül)

koordináció mellérendelés, (össze)egyeztetés, összehangolás

koordinál egyeztet, összehangol; ~**t** egyeztetett, azonrendű

koordinátor szervező, irányító

kapula kötelék, kapocs, kapcsolószerkezet
korall tengeri virágállat, burány CzF; *szilárd vázat kiválasztó, telepekben élő tengeri állatka; ennek vázából készült vörös, rózsaszín v. fehér ékkő*
kor bordázott szövet
kordialis szívélyes, kedves, nyájas, barátságos, baráti, meghitt, bensőséges; készséges, előzékeny
kordon kifeszített kötel (vmely terület lezárására); katonai v. rendőri záróvonal, zárólánc (sorfal)
koreográfia mozdulattervezés, táncírás
korifeus kimagasló, vezető személyiség (néha tréfás árnyalattal)
korreferátum (felkérésre tartott) hozzászólás, kiegészítő kiselőadás
korreferens társelőadó, előadó társ
korrekció javítás, helyesbítés, helyreigazítás
korrekt becsületes, tiszta, nyílt, egyenes, őszinte, igaz, feddhetetlen, megbízható, helyes, hely-
énvaló, hibátlan, illendő, illő (beszéd, felfogás, kifejezés), jogos, kifogástalan, pontos (kezelés),
megengedett, rendes, szabályszerű, szabatos, törvényes, törvényszerű; ~**or** javító, javító U;
~**ura** nyomdai (első) levonat, kefélenyomat; nyomdahibák javítása; **nem** ~ kifogásolható, enyhén
becstelen
korreláció egymástól való függőség; kölcsönös viszony, összefüggés, *mat* (két valószínűségi változó
közötti) nem függvényeszerű kapcsolat
korrepetál felkészít, előkészít, gyakoroltat, ismételtet
korrepetitor házitanító, magántanító; oktató karnagy
korridor folyosó; keskeny, összekötő földszív
korrigál helyesbít, javít, kijavít (hibát, tévedést)
korrodál vmilyen anyag (főleg fém) felületét kimarja, megtámadja, szétmállasztja (sav, levegő, víz);
~**odik** revesedik, rozsdásodik, tönkremegy, elpusztul (fém)
korrózió revesedés, rozsdásodás, kimaródás, fémpusztulás; *az anyag belseje felé haladó romlás,
rongálódás*
korrumpál megveszteget, lefizet, lepénzel, lekenyerez, megvesz, megvásárol, megken; megront,
elzülleszt; ~**odik** elzüllik, becstelenné, erkölcstelenné, megvásárolhatóvá, megvesztegethetővé
vállik
korruptió megvesztegetés, vesztegetés, vesztegetettség, megvesztegethetőség, erkölcsi züllés,
erkölcstelenség, sikkasztás, visszaélés, mételey, posvány, romlás, romlottság, züllött állapotok a
közéletben
korrupt megvesztegethető, megvásárolható, lefizethető, megkenhető, becstelen, bűnös, csaló,
erkölcstelen, romlott, züllött, tisztességtelen; ~**át** → korrumpál
korvett könnyű, gyorsjáratú felderítő hadihajó, kísérő naszád
korzó sétány, sétáló út, sétáló utca; régen társasági érintkezésre is szolgáló divatos hely
koszt étel-ital, élelem, eleség, eledel, enivaló, táplálék, harapnivaló, útravaló, étkezés; élelmezés,
ellátás
kosztüm jelmez, öltözék, ruházat, viselet, női öltözék (azonos anyagból készült kabátka és szoknya)
kotlett bordaszelet, karaj
kozmetika szépezészet, szépezégápolás, arc-, bőr- v. testápolás; csinosítás, szépezítés, hibák elpal-
ástolása
kozmetikáz szépezít vkin, vmin; kikészít; *gúny* javítgat, szépezítget
kozmetikum kendeszer, szépezítőszer
kozmetikus szépezítész
kozmiikus világegyetemmel, világűrrel, mindenséggel kapcsolatos, onnan származó; űrkutatással
kapcsolatos; ~ **rend** a világegyetem működési rendszere, égi rend, égrend
kozmozgónia égiteszt tan, teremtésztan BL; *a világegyetem, az égitesztetek keletkezésének és fejl-
ődésének tana v. tudománya*
kozmozológia űrtan, világgtan, világűrűrtan VJ, mindenségtan BL; *a világmindenséggel mint egészszel,
tér-, időszerkezetével foglalkozó tudomány*
kozmozonautika űrhajózás

koz **metopolita** világpolgár; főleg értelmiségi, aki immár nem tud v. nem akar kötődni saját népéhez, nemzetéhez, annak hagyományaihoz, műveltségéhez
koz **mosz** világ(űr), világegyetem, világregend, égrend BL, csillagvilág MA
kód (megállapodás szerinti) jelábécé, jelrendszer, jelképrendszer; átírás, rejtjeles ábécé kulcsa, megfejtése; ~**ol** szöveget, üzenetet átír, fordít, titkosít, rejtjelez (vmely jelrendszer szabályai szerint)
kódex kéziratos, rendszerint képekkel díszített régi könyv
kódex törvénykönyv, irányelvek foglalata, szabálygyűjtemény, szabályzat
kógens feltétel nélkül kötelező, alkalmazandó, előírt, törvényszabta, megszabott, hivatalos
kóh, **koch** bucka TG, fölfűjt, tálbasült N
kó **kt** szélhámós, szemfényvesztő, széltoló, csaló, csirkefogó, csepűragó
kó **li**ka szélbaj, szélkén bélgörcs, hasgörcs, hascsikarás
kó **ma** halálközeli álm MA, mély kábultság, tudatj; halálközeli eszméletlen, önkívületi, öntudatlan állapot
kó **pi**a másolat, utánzat
kó **pi**áz másol, fénymásol, utánoz
kó **rus** énekkar, dalkör, dalárda; énekkarra írt zenemű; egyházi karzat
kó **stol** ízlel, ízlel, belenyal, csipeget; tapasztalatot gyűjt, kísérletezik
krach csőd, pénzügyi összeomlás, bukás; baj, kellemetlenség; erős zaj
kraké **ter** kötekedő, garázda, mindenkivel kikezdő ember
krampampuli sárkánytej N; *fűszerekkel kevert, cukrozott pálinka*
krampusz ördög, ördögnek öltözött személy (Mikulás segédje, Miklós napján)
krapak ember, férfi, alak, fickó, mókus, pali, pofa, szivar, tag, ürge
kráter bombatölcsér, tűzhányó torok
kreativitás alkotóképesség, teremtő erő
kreatív alkotó, termékeny, ötletes
kreatúra teremtmény, csinálmány; *elvtelen, gerinctelen személy, akit pártfogója eszközként használ*
kreáció alakítás, alkotás, csinálmány, mű
kreál alkot, létesít, teremt; alakít, játszik (szerepet)
krede **ne** pohárszék, tálszék, konyhabútor
credit → credit
krematórium halotthamvasztó
kreol lesült, sárgás v. olajbarna bőrszín
krepp redőszövet, bodrók(os) N; túlsodrott, összeugró fonál v. az abból készült szövet
krét **en** agyalágyult, bamba, bárgyú, barom, buta, együgyű, elmeroggyant, féleszű, félkegyelmű, gyagya, gyagyás, gyengeelméjű, golyós, hatökör, hibbant, hülye, kelekótya, korlátolt, lüke, ostoba, szamar, tökfilkó, tökkelütött, tyúkeszű; ~**izmus** gyengeelméjűség, gyagyaság agyalágyultság; testi és szellemi fejletlenség
krédó hiszekegy; hitvallás; alapelv
krém édesség, kevercs (tejből, tejszínhabból *csokoládéval* v. más anyaggal ízesítve); kence, kencs N, kenőcs, pép; színe-java (társaságé); ~**színű** sárgásfehér, vajszínű, csontszínű, nyers színű
kréta íróföld
krimi bűnügyi mozi, regény v. színdarab, bűnregény; ~**nalis** bűnügyi, büntetőjogi; rossz, cudar, csapnivaló, pocsék; ~**nalista** büntetőjog szakembere, büntetőjogász; ~**nalisztika** bűnügyi nyomozástan (gyakorlati tudományág); ~**nálpedagógia** bűnügyi neveléstan; ~**nálpszichológia** bűnügyi lélektan; ~**nológia** bűnügytan, bűnügytudomány
krinolin *fr* abroncsszoknya; *abroncsos, bő szoknya, vékony acélabroncsokkal kifestítve*
kripta sírbolt, földalatti sírrekesz, sírhajlék, *altemplom*, rejték BP
kripto- titkos, rejtett
kriptográfia titkosírás, rejtjeles írás; *ennek rendszere* v. *kulcsa*
kristály jegec, jégencse; ~**tiszta** átlátszó; ~**osodik** jegecesedik, jegecül, jeged; kitisztul, kialakul, kiforr (gondolat); ~**víz** ásványvíz, forrásvíz, borvíz

kritérium értékmérő, fokmérő; irányelv, mérték; ismérv, ismertető(jel), meghatározó, megkülönböztető jel, jegy v. sajátosság, fontos, döntő tényező, föltétel, követelmény, vezető szempont

kritika bírálat, bíráló elemzés, műbírálat

kritikus *mn* válságos, veszedelmes (állapot), meghatározó (pillanat), (sors)döntő, fontos, jelentős (esemény), bajos, csiklandós, kényes, nehéz, nehezen megoldható (kérdés, ügy), fürkésző, kérdő, kutató, vizsgáló (pillantás, tekintet); *fn* bíráló, műbíráló

kritizál bírál, bírálgat, gáncsoskodik, leszól, ócsárol, szapul

krizantém katalinrózsa, télimargitvirág, temetőrózsa, Boldogasszony tenyere

krízis baj, döntő fordulat, fordulópont, szorultság, szükség, veszély, veszedelmes állapot, válság, válság csúcspontja, tetőpontja, válságos helyzet v. időpont; ~**intervenció** gyorssegély nyújtás (válsághelyzetben)

kroki karcolat, vázlat

kronológia időrend, időbeli sorrend; időszámítás tudománya, tana

kronométer időmérő, óra; *csillagászati észlelésekhez, hajók és repülőgépek helymeghatározására használt, különlegesen pontos óra*

króm fősteny U

krónika középkori történetírás műfaja, illetve az események feljegyzése időrendi sorrendben

krónika beszámoló, híradó (napi, heti, havi, évi); állandó rovat (rendszeres beszámoló a sajtóban vmilyen tárgykőről)

krónikus idült, megrögzött, régi, tartós

krumpli (*Grundbirne* német) burgonya, csucsorka, földi alma, pityóka

krupié → croupier

kubikos földmunkás, napszámos

kucsma prém- v. bársonyföveg, sapka, süveg, kalpag

kugli teke(játék)

kuka (*Keller und Knappich Augsburg* német gyár kezdőbetűi) szeméttartály, hulladéktartály v. láda; szemetet szállító gépkocsi

kukker látcső, kukucs Ar

kulák *or* zsírosparaszt, jómódú paraszt; *az 1950-es évek megtorlásai kapcsán használt fogalom*

kulissza színpal

kulmináció csúcspont, tetőpont, tetőzés, delelés

kulminál delel, eléri csúcspontját, kicsúcsosodik, legfelső fokát éri, tetőpontra hág, tetőzik

kultikus szertartásos, valláshoz, hitélethez, vallásgyakorlathoz, vallási szertartáshoz tartozó

kultivál művel, termel; rendszeresen gyakorol, üz; kedvel, szeret, tisztel; fenntart (ismeretséget, szokást)

kultivátor sorközművelő kapa; *talajművelő gép talaj lazítására, gyomirtásra*

kulturális művelődési, hagyományokkal kapcsolatos

kulturált művelt, kiművelt, olvasott, tanult, képzett, pallérozott, csiszolt, jómodorú, jól nevelt, előkelő, igényes, választékos, ízléses (otthon, öltözködés, viselkedés); ~ **környezet**, ~ **életstílus** igényes, előkelő környezet, életvitel, életmód

kultusz tisztelet, emléképolás; imádat, szertartás, vallási szertartások együttese, vallásgyakorlat

kultúra termelés, természetű növény, ültetvény, művelt terület; lelki és szellemi élet, (köz)-műveltség, művelődési kör; *közösségi, népi v. nemzeti hagyományok összessége*; ~**teremtő** hagyományteremtő

kultúrantropológia néprajz, művelődéstan, műveltségtan MA; *az emberi műveltség egyetemes jegyeivel foglalkozó tudomány*

kultúrtörténet művelődéstörténet, társadalomtörténet

kumulatív halmozódó, halmozott, összesített, felhalmozódó

kuncsaft ügyfél, üzletfél, vevő, vásárló, megrendelő

kunszt hozzáértés, ügyesség, *ami egy nehéz feladat megoldásához szükséges*; nehéz dolog, nehéz feladat

kupee *szlovák* kereskedő, árus, üzér, kalmár, lócsiszár, csihellér; haszonleső, nyerészkedő; ~**kedik**

tisztességtelenül, nyereszkes módon üzletel
kupé (kocsi)fülke, kocsiszakasz (vonaton)
kupleráj nyilvános ház, örömtanya; lebuji; rendetlenség, felfordulás, összevisszaság, zűrzavar
kuplé műdal, élcdal, gúnydal; *rendszerint időszerű utalásokat tartalmazó, ismétlődő szerkezetű mulatóhelyi dal*
kuplung tengelykapcsoló
kupon szelvény v. jegy leszakítható része
kuratórium gondnokság, irányító testület, kezelőszerv (alapítványé)
kurátor gondnok, vagyonkezelő, felügyelő, gyám
kurbli forgattyú; hajtókar, indítókar, tekerő
kuriózum, **kuriozitas** érdekesség, furcsaság, ritkaság, különlegesség
kurizál szépeleg, kacsalódik Gárd, levet csap Ar; ~ó széptevő, lévcsapó
kurrens folyó (ügy, írás); gyakori, szokásos; kapós, felkapott, keresett, népszerű, közkedvelt, közkeletű, kelendő (áru); jelenleg is megjelenő (folyóirat, időszakos kiadvány)
kurtizán király szeretője, félvilági hölgy, (költészes) örömlány, ágyas
kurzív dőlt (betű)
kurzus tanfolyam; tőzsdei értékpapírok árfolyama
kuzin unokatestvér; *mindkét értelemben*: véri N, ágvér ML, ágöcs, ághúg, ágnéne
kúra orvoslás, kezelés, gyógy mód, fürdőzés; *meghatározott ideig tartó és időszakonként ismét- elhető v. megismételendő gyógyító eljárás*
küret áldott állapot megszakítása, méhkaparás; műszer, kanál méhkaparáshoz
kvalifikáció képesítés, képzettség, minősítés, értékelés
kvalifikál képesít; képzettséget elismer, kinyilvánít; minősít; értékel; osztályoz, rangsorol
kvalitatív minőségi
kvalitás minőség; milyenség, kiválóság, jó minőség; érték, képesség; jó tulajdonság, adottság, hajlam, jelleg
kvantitatív mennyiségi
kvantummechanika kisvilágtan VL
kvarelámpa kovalámpa SzF
kvareol kováz SzF
kvartett zene négyes; *négy énekkhangra v. négy hangszerre írt zenei mű*; (az ezt megszólaltató) művészegyüttes
kvártély, **kovártély** Erd katonai szállás, (al)bérleti lakás, szállás(hely), kibérelt lakás
kvázi majdnem, mintegy, szinte, körülbelüli, megközelítő; látszólagos, nem igazi, csak annak lát- szatát keltő
kvintesszencia vminek a lényege, veleje
kvintett zene ötös; *öt énekkhangra, hangszerre írt zenei mű*, (az ezt megszólaltató) művészegyüttes
kvittek vagyunk megfizettünk egymásnak, kifizettük azt, amivel tartoztunk egymásnak, vége, nincs tovább
kvíz, **kvízzjáték** szellemi vetélkedő; „Ki mit tud?” „Kérdezz, felelek!” játék a képcsatornán, kép- ernyőn, folyóiratban
kvóta hányad, arányos rész, meghatározott termelési szint, termelhető mennyiség, engedélyezett árumennyiség